

Welkombrochure

Schaakliga Antwerpen vzw

heeft als hoofddoel het schaken in al zijn aspecten te bevorderen. Zonder dat deze opsomming beperkend is worden alle nodige of nuttige initiatieven ondersteund zoals het organiseren van wedstrijden en kampioenschappen, het voeren van publiciteit, het helpen oprichten van nieuwe schaakclubs, het ondersteunen van jeugschaak en kringen.

Welkom

Beste schaker

Beste ouder

Beste sympathisant

Voor je ligt de informatiefolder waarin u alle nuttige en praktische info kan vinden over het schaakgebeuren in en rond de regio Antwerpen.

Deze folder heeft tot doel om jouw als nieuwe schaker op een overzichtelijke wijze uit te leggen hoe de schaakwerking in de regio Antwerpen in elkaar zit. Naast de voorstelling van de schaakliga Antwerpen vzw, vind je allerhande toernooi-info en links naar website terug zodat je naar believen je eigen schaakinvoering kan organiseren.

Naast de louter regionale initiatieven, wordt er uiteraard ook ingegaan op het ruimere kader van de hogere koepels.

Ik hoop dat deze folder de nodige info kan verschaffen.

Indien er nog onvolledigheden of onduidelijkheden zouden zijn, kan je dit steeds melden aan de raad van bestuur van schaakliga Antwerpen vzw.

Bart Van Tichelen, voorzitter

Inhoud

- *Liga bestuur Antwerpen 2014 / 2015*
- *Kennismaking*
- *Koepelorganisaties*
- *Competitie*
- *Jeugdschaak*
- *Stappenmethode*
- *Liga-activiteiten voor de jeugd*
- *Nationale activiteiten voor de jeugd*
- *Liga-activiteiten voor volwassenen*
- *Nationale activiteiten voor volwassenen*
- *Nuttige webpagina's*

Liga bestuur Antwerpen 2014 / 2015

Voor informatie kan je terecht bij de leden van de Raad van Bestuur.

- **Voorzitter:** Bart Van Tichelen - voorzitter@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds januari 2010*
 - *Ondervoorzitter van 01-2006 tot 12-2009*
 - *Toernooileider van 01-2000 tot 12-2002*

- **Ondervoorzitter:** Patrick Van de Perre - ondervoorzitter@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds september 2013*
 - *Toernooileider van 05-2008 tot 09-2013*

- **Secretaris: Vacant** - secretaris@schaakliga-antwerpen.info

- **Penningmeester: Steven Bogaert** - penningmeester@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds september 2014*

- **Toernooileider:** Dimitri Logie - toernooileider@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds januari 2014*
 - *Ligacommissaris van 01-2010 tot 12-2011*

- **Jeugdleider:** Johan De Strycker - jeugdleider@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds augustus 2009*

- **Schoolschaak:** Philippe Vujokovic - schoolschaak@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds januari 2006*

- **Webmaster: Vacant** - webmaster@schaakliga-antwerpen.info

- **Ligacommissaris:**
 - *zie voorzitter*

- **Materiaal meester:** Arthur Duré - materiaalmeester@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds januari 2008*

- **Kadervorming:** Dirk De Ridder - kadervorming@schaakliga-antwerpen.info
 - *In functie sinds januari 2014*
 - *Secretaris-verslaggever van de toernooi advies commissie (TAC), van 10-1985 tot 06-1992*
 - *Toernooileider van 01-1986 tot 12-1987*
 - *Ondervoorzitter van 01-1988 tot 12-1991*
 - *Waarnemend voorzitter vanaf 09-1989 tot 08-1991*
 - *Voorzitter van 09-1991 tot 06-1992*
 - *Kadervorming van 09-1996 tot 09-2002 en van 09-2010 tot 09-2012*

- **Ereleden:**

Sinds 2013 - Louis Corbeel, Voorzitter Technische Scholen Mechelen schaakclub

- *Sinds 1994 organisator van het Vlaams Jeugdkampioenschap*
- *12 x organisator van het Antwerps jeugdkampioenschap*
- *7 x organisator van 11 novembertoernooi*
- *3 x organisator van het Ligasnelschaakkampioenschap*

Sinds 2014 - Peter Beeckmans, Bestuurder Koninklijke Schaakkring Deurne

- *Propoganda Liga Antwerpen van 01-1981 tot 12-1984*
- *Liga commissaris Liga Antwerpen van 01-1982 tot 12-1987*
- *Toernooileider Liga Antwerpen van 01-1987 tot 12-1992*
- *Tijdschrift Liga Antwerpen van 01-1994 tot 12-1998*
- *Voorzitter Liga Antwerpen van 01-1994 tot 12-2002*

Kennismaking

Wat is schaken!

Schaken is een denksport, die zowel dames als heren tegen elkaar kunnen spelen. Het is een spel tussen twee tegenstanders die afwisselend hun schaakstukken willekeurig verplaatsen op een bord met 64 vierkante velden. Bij aanvang geven beide spelers elkaar een handdruk, de zwartspeler zet de digitale klok in werking en de witspeler voert de eerste zet uit.

Het doel van elk spel is de koning van de tegenstander aan te vallen zodanig dat hij geen beweging of zet meer kan uitvoeren. De speler die dit doel heeft bereikt zegt: 'Schaakmat'. De koning van de tegenstander wordt nooit geslagen, we nemen hem alleen gevangen. Dit uit respect voor de tegenstander.

Het is een sport die zowel op competitie als op recreatief niveau gespeeld wordt. Op topniveau is het een sport die spectaculair en veelzijdig is en die van alle spelers en speelsters niet enkel een goede fysieke conditie vereist maar ook een mentaal sterk vermogen.

Schaken is voor iedereen, dames of heren, jong of oud, licht mentaal gehandicapt of hoogbegaafd: iedereen kan schaken.

Schaken is een continu leerproces, schakers leren zich te beheersen onder tijdsdruk, schakers durven beslissingen te nemen in moeilijke situaties. Een bedrijf besturen is niets anders. Investeren in schaken is investeren in toekomstige ondernemers.

'Schaken is intellectuele oorlogsvoering' aldus Vlaams Minister-president Kris Peeters. 'Schaken verplicht een speler beslissingen te nemen die voordelig zijn op lange termijn, zei de Britse Nigel Short. Hij heeft groot gelijk', zegt Vlaams Minister-president Kris Peeters. 'Als je als schaker op korte termijn beslist, zonder doordachte zetten te doen, loopt het fataal af. Het schaakspel staat immers diametraal op het korte-termijndenken. Ondernemers en politici moeten net als schakers op lange termijn denken. De korte termijn is ook voor hen nefast'.

(2012) Vlaams Minister-president Kris Peeters

Koepelorganisaties

De Koninklijke Belgische Schaakbond (KBSB) is de officiële schaakbond van België. Ze werd op 19 december 1920 als een feitelijke vereniging opgericht door de kringen uit Brussel (CREB), Antwerpen (KASK), Gent (KGSRL) en Liège (CRELEL). Op 30 maart 1959 ging de vereniging over in een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) en verkreeg het predicaat “Koninklijke” in 1970.

De KBSB vertegenwoordigt de Belgische schaaksport op internationaal niveau en is daartoe lid van de Wereldschaakbond FIDE. Daarnaast is ze lid van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité. Tot haar kerntaken behoren de organisatie van de nationale individuele en ploegencompetities voor zowel jeugd als volwassenen, het bijhouden van de landelijke ELO klassementen, het samenstellen van internationale delegaties die België op schaakgebied vertegenwoordigen, het reguleren van de arbitrage en de verbreding en promotie van de schaaksport.

De primaire leden van de KBSB zijn uiteraard de bij haar aangesloten schakers, die zich laten vertegenwoordigen door de kringen waar zij lid van zijn. Daarnaast zijn de drie taalgemeenschappen via hun culturele federatie vertegenwoordigd bij de KBSB, te weten:

- De Vlaamse Schaakfederatie (VSF),
- De Fédération Echiquéenne Francophone de Belgique (FEFB)
- Schachverband des Deutschsprachigen Belgien (SVDB)

Tot slot is elke schaakliga (provinciale koepelorganisatie) permanent volwaardig lid van de KBSB.

- De Liga's van de culturele federaties

Liga: 100 - Antwerpen	(VSF)	27 kringen
Liga: 200 - Vlaams-Brabant - Brussel	(VSF)	14 kringen
Liga: 299 - Bruxelles Capitale	(FEFB)	7 kringen
Liga: 300 - West-Vlaanderen	(VSF)	23 kringen
Liga: 400 - Oost-Vlaanderen	(VSF)	20 kringen
Liga: 500 - Hainaut	(FEFB)	13 kringen
Liga: 600 - Liège	(FEFB)	10 kringen
Liga: 699 -	(SVDB)	4 kringen
Liga: 700 - Limburg	(VSF)	20 kringen
Liga: 800 - Namur - Luxembourg	(FEFB)	1 kring
Liga: 900 - Namur	(FEFB)	3 kringen
Liga: 950 - Brabant Wallon	(FEFB)	5 kringen

Competitie

De kringen zijn de individuele clubs die zich allen met schaken bezig houden. De kringen houden interne en externe toernooien, nationale en internationale erkende wedstrijden, houden geregeld clubavonden waar club- en bekerkampioenschappen worden gehouden. De clubs houden wekelijkse clubavonden waar zowel de amateurschakers als de professionele schakers zich onderling met elkaar kunnen meten. In de meeste gevallen wordt na de gespeelde partij een grondige analyse gemaakt. Een derde van alle clubs houdt zich extra bezig met jeugdwerking.

De interne toernooien worden meestal gespeeld volgens het Zwitsers systeem. De basis van het systeem is dat men een aantal punten krijgt (1 voor een overwinning, $\frac{1}{2}$ voor een remise en een 0 bij verlies), en dat in elke ronde zoveel mogelijk spelers met hetzelfde aantal punten tegen elkaar worden ingedeeld, maar dezelfde spelers spelen nooit tweemaal tegen elkaar. Hierdoor worden dus in het verloop van het toernooi de sterkere spelers tegen elkaar geloot evenals de zwakkere. (http://nl.wikipedia.org/wiki/Zwitsers_systeem)

Jeugdschaak

In België wordt bij $\frac{3}{4}$ kwart van de kringen aan jeugdschaak gedaan. Dit gebeurt in de vorm van jeugdlessen vooral in de vorm van een stappenmethode en het organiseren van interne schaaktoernooien.

De gevorderde jeugd meet zich met elkaar op externe toernooien, andere wagen hun kans op de Liga-kampioenschappen, het Vlaams kampioenschap of op het Belgische jeugdkampioenschap.

Door de vele initiatieven van zowel scholen (lager- én middelbaar onderwijs) als schaakclubs is een sturend beleid voor jeugdschaak noodzakelijk, niet alleen in de provincie Antwerpen maar in heel België.

Stappenmethode

De stappenmethode is een didactische methode om te leren schaken. Veel scholen en schaakclubs gebruiken deze methode voor hun schaaklessen.

Het is een concentrische leer methode, die bestaat uit een zestal 'stappen' opklimmend in moeilijkheidsgraad. De methode is ontworpen door de Rotterdamse onderwijzer Cor van Wijgerden samen met Rob Brunia.

De methode kan klassikaal worden gebruikt, of individueel. Voor individuele zelfstudie zijn de boekjes "Lekker schaken" uitgebracht, die op de Stappenmethode gebaseerd zijn. De methode is geschikt voor kinderen en volwassenen.

Het belangrijkste verschil tussen de oude benadering en de hedendaagse Stappenmethode, is dat de oude benadering het schaken in de breedte introduceert (inclusief openingskennis, schaakhistorie e.d.), terwijl de Stappenmethode vooral gericht is op het systematisch opbouwen van tactische vaardigheden. In feite gaat het daarbij om het ontwikkelen van patroonherkenning. De keuze voor nadruk op tactische vaardigheden is gemaakt omdat tactisch correct spel een voorwaarde is om de schaakstrategie in de praktijk te kunnen brengen.

De opgaven zijn bijna allemaal schaakproblemen. In deze opgaven is er een schaakstelling gegeven met de opdracht een bepaald aantal zetten te doen. In stap 1 wordt gestart met het benoemen van de velden, daarna moet de leerling aangeven hoe de zes schaakstukken lopen. Na deze introductie worden alle spelregels behandeld. Er bestaan nu zes stappen, die vooral het volgende behandelen:

Stap 1: Spelregels

Stap 2: Begin tactiek en positie spel

Stap 3: Verdediging en eerste pionneindspelen

Stap 4: Voorbereidende zet, positionele aspecten

Stap 5: Eindspel

Stap 6: Strategie

Iedere stap bestaat uit ongeveer 15 à 20 lessen. Elke stap kan worden afgesloten met een examen. Na een voldoende resultaat ontvangt de leerling het diploma van de bijbehorende stap.

Liga-activiteiten voor de jeugd

De Liga Antwerpen tracht aan zijn leden tal van activiteiten aan te bieden aan zijn leden dit zowel aan jongeren als volwassenen. Voor de jeugd zijn er verschillende toernooien.

1. Provinciaal jeugdkampioenschap of Liga jeugdkampioenschap

Dit vindt meestal plaats rond het weekend van 11 november. Het is een open toernooi en iedereen kan hier aan deelnemen. Op dit kampioenschap kan je je selecteren voor deelname aan het Vlaams jeugdkampioenschap. Er wordt gespeeld in verschillende reeksen -8, -10, -12, -14, -16, -18/-20 j.

1ste jongen en 1ste meisje + 6 geselecteerden per reeks plaatsen zich voor het Vlaams jeugdkampioenschap.

2. Het Stapjestoernooi 1...2...3...

Is bedoeld om de startende jonge schaker de kans te bieden te spelen tegen kinderen van een andere kring. Er wordt gespeeld in drie categorieën Stap 1, Stap 2 en Stap 3. Dit toernooi vindt meestal plaats in de tweede helft van januari.

3. De Zilveren Loper

Dit is een jeugd ploegen toernooi waarbij elk team bestaat uit 4 spelers van dezelfde kring. Momenteel staat dit toernooi on hold. De winnaar van dit toernooi ontvangt een wisselbeker in de vorm van een zilveren loper.

4. Liga lessenreeksen

Jaarlijks biedt de Liga Antwerpen lessenreeksen op provinciaal niveau aan. De Liga probeert hiermee de jeugd via trainingsgroepen een kwalitatief opleidingsaanbod te bieden.

Deze kwaliteitskenmerken houden verband met de piramidale trainingsopbouw voor de jeugd. De schaakstages hebben als doel een basisprogramma aan te bieden dat jeugdspelers minimaal opleidt tot een *Elo van 2000 op 18-jarige leeftijd. We geven de jeugdleden naast het basisprogramma ook een individueel maatwerktraject.

5. Provinciale schoolschaakkampioenschappen

Elk jaar in januari organiseert de Liga Antwerpen ook een ploegentoernooi voor scholen. Kinderen die nog niet bij de schaakbond aangesloten zijn kunnen een eerste toernooi-ervaring opdoen vooraleer ze zich bij een schaakvereniging aansluiten om er hun schaakvaardigheden te verbeteren.

**ELO : het klassementssysteem in het schaken, vergelijkbaar met de ATP-punten in het tennis.*

Nationale activiteiten voor de jeugd

Naast de Liga-activiteiten worden er in binnen- en buitenland tal van toernooien georganiseerd voor de jeugd. Hieronder de opsomming van de belangrijkste in België.

1. Belgische Jeugdkampioenschap (KBSB)

Wordt elk jaar georganiseerd door de KBSB, de tweede week van de paasvakantie. Het is een open toernooi waar iedereen aan kan deelnemen. Er wordt gespeeld in verschillende reeksen -8, -10, -12, -14, -16, -18/-20 j. en een elite reeks.

De kampioen en vice-kampioen van elke reeks selecteren zich hier voor een deelname aan het WK of EK schaken. De kampioen van de elite reeks plaats zich bijkomend voor deelname aan de elite reeks op het BK volwassenen.

2. Vlaams Jeugdkampioenschap (VSF)

Is een toernooi op uitnodiging. Om hieraan te kunnen deelnemen, moet je je selecteren op de Provinciale jeugdkampioenschappen die worden georganiseerd in iedere Vlaamse Liga. Er wordt gespeeld in verschillende reeksen -8, -10, -12, -14, -16, -18/-20 j. De kampioen -18/-20 plaatst zich rechtstreeks voor deelname in de elite reeks op het Belgische jeugdkampioenschap en deelname in de elite reeks VSF volwassenen.

3. Vlaams jeugdschaakcriterium (<http://www.jeugdschaakcriterium.be/>)

Het Vlaams Jeugdschaak Criterium is een samenwerkingsverband van Vlaamse schaakclubs die een jeugdschaaktoernooi organiseren als onderdeel van een jaarlijkse jeugdcompetitie.

Er wordt gespeeld in 6 reeksen: -8, -10, -12, -14, -16 en een open reeks. De open reeks is voor jeugdspelers en volwassenen. Na elk toernooi worden de resultaten verzameld, verwerkt en op de criterium-website gepubliceerd. Hierbij wordt per speler de puntentelling opgemaakt: de behaalde toernooipunten, vermeerderd met rangschikking punten. Voor Brugge het laatste criteriumtoernooi worden deze punten dubbel geteld.

Voor de eindrangschikking van het criterium tellen de 7 beste resultaten per deelnemer. Bij gelijkheid van punten wordt ook het 8ste of 9de ... beste resultaat mee in rekening gebracht.

Aan de eindstand zijn per reeks prijzen verbonden.

Liga-activiteiten voor volwassenen

Op provinciaal niveau richt de Liga Antwerpen een hele reeks activiteiten in. De voornaamste competities treft je hieronder aan.

1. Provinciaal kampioenschap of Ligakampioenschap

Het provinciaal kampioenschap wordt gespreid over 9 zondagen doorheen het seizoen, in de periode september-april. Elk lid van de schaakliga Antwerpen kan zich inschrijven en deelnemen, ongeacht zijn of haar sterkte. Doorgaans wordt het toernooi opgedeeld in twee reeksen: een gesloten experten reeks (10 deelnemers) en een open reeks (geen beperking).

De winnaar van de expertenreeks is de provinciaal kampioen voor de schaakliga Antwerpen, de winnaar van de open reeks bemachtigt een ticket voor de experten reeks van het eerstvolgende seizoen.

2. De Zilveren Toren

Jaarlijks in de periode januari-maart richt de liga Antwerpen haar ploegencompetitie voor volwassenen in. Verdeeld over 5 reeksen bekampen de kringen van de liga Antwerpen elkaar met één of meerdere ploegen. Elke reeks is min of meer aan elkaar gewaagd, wat het voor schakers van elk niveau aangenaam maakt om deel te nemen. De eerste en laatste ronde vindt plaats op een gemeenschappelijke locatie om zowel een passende start als een aangenaam slot te voorzien voor deze competitie.

3. Het Ligasnelschaakkampioenschap

Het Ligasnelschaakkampioenschap is een provinciale competitie die jaarlijks in november plaats heeft. Het tempo is hier 5 minuten per persoon, en dit gedurende circa 11 ronden.

Nationale activiteiten voor volwassenen

Op nationaal niveau worden er, naast diverse open toernooien, ook een hele reeks van competities ingericht door de overkoepelende organisaties.

1. Belgische Kampioenschap (KBSB)

Het Belgisch kampioenschap heeft zijn vaste stek op de kalender in de eerste volle week van juli. Gedurende 9 dagen (zaterdag tot zondag) bekampen jong en oud elkaar in drie reeksen: een experten reeks (gesloten, 10 deelnemers), een dameskampioenschap (gesloten, 10 deelnemers) en een open reeks (Zwitsers systeem).

2. Belgische Interclubcompetitie (KBSB)

Het grootste toernooi van België is de nationale interclubcompetitie. Verspreid over het gehele seizoen gedurende 11 zondagen bekampen diverse ploegen van verschillende verenigingen elkaar in een piramide-systeem van 5 reeksen. De winnaar van eerste afdeling is de kampioen van België, in de overige reeksen spelen ze voor promotie of degradatie.

3. Vlaams Kampioenschap (VSF)

Het Vlaams kampioenschap wordt jaarlijks ingericht door de Vlaamse Schaakfederatie ten tijde van het Hemelvaartverlof. Verspreid over 4 dagen worden 7 ronden afgewerkt in twee reeksen: een experten reeks van 18 deelnemers, en een open toernooi - beiden volgens Zwitsers systeem.

4. Open toernooien

De schaakkalender wordt voorts opgevuld door een reeks traditionele open toernooien. Zo is er het open toernooi van Gent, het open van Brasschaat, het open van Geraardsbergen en het open van Charleroi in de zomervakantie en het open van Leuven in het krokusverlof.

Nuttige webpagina's

Op het internet vind je een massa aan informatie over schaken, schakers, schaaktoernooien, schaakresultaten etc. Een volledige opsomming hiervan is onmogelijk. Daarom een beperkte lijst van webpagina's die iedereen zeker moet kennen. Via deze webpagina's zal je al snel meer informatie vinden.

FIDE - World Chess Federation

<http://www.fide.com/>

ECU - European Chess Union

<http://www.ecuonline.net/com/index/>

KBSB - Koninklijke Belgische schaakbond

<http://www.frbe-kbsb.be/nl>

VSF - Vlaams schaakfederatie vzw

<https://sites.google.com/site/vlaamseschaakfederatie/>

LAVS - Schaakliga Antwerpen vzw

<http://www.schaakliga-antwerpen.info>

FRBE - Fédération Echiquéenne Francophone de Belgique ASBL

<http://www.frbe-kbsb.be/fefb/>

Duitsland - Deutscher schachbund

<http://www.schachbund.de/>

Frankrijk - Fédération française des échecs

<http://www.echecs.asso.fr/>

Nederland - Koninklijke Nederlandse schaakbond

<http://www.schaakbond.nl/>

Jeugdtoernooi -Vlaams jeugdschaakcriterium

<http://www.jeugdschaakcriterium.be/>

Informatiesite - Schaakfabriek

<http://schaakfabriek.be/>